

ارزیابی و مکانیابی پارکینگ شهری با بهره‌گیری از مدل AHP مبتنی بر GIS (مورد پژوهش: شهر کرمانشاه)

شیما باوندپوری^{۱*}، اسماعیل باوندپوری^۲

۱- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد سما کرمانشاه، WWW.Artad1212@gmail.com

۲- کارشناسی مهندسی معماری، WWW.Esb1370@gmail.com

چکیده

پارکینگ‌ها به عنوان یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های شهری نقش مهمی را در جهت کاهش پارک حاشیه‌ای و روانی ترافیک ایجاد می‌کنند. انتخاب محل پارکینگ یکی از مسائل کلیدی در شهرها محسوب می‌گردد که این امر جز با در نظر گرفتن معیارهای صحیح مکانیابی این کاربری، میسر نیست. کرمانشاه و شبکه حمل و نقل درون شهری آن در حال حاضر با مشکل اساسی کمبود پارکینگ به خصوص در بافت مرکزی مواجه است، که این مسأله به عنوان یک معضل شهری بروز کرده است. این پژوهش با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی و با هدف ارزیابی پارکینگ‌های موجود و مکانیابی پارکینگ با استفاده از مدل AHP در محیط GIS در سطح شهر کرمانشاه تدوین گشته است. دیدگاه مورد استفاده در این پژوهش استفاده از کاربری‌های جاذب سفر در سطح شهر کرمانشاه، به عنوان معیار تصمیم‌گیری در مدل AHP است. در این پژوهش با در نظر گرفتن ۱۴ معیار جذب سفر، پس از وزن دهی به معیارها، CR برابر صفر، یعنی بهترین حالت ممکن حاصل گردید. خروجی نرم افزار به صورت نقشه لکه گذاری شده، چند ناحیه در شهر را که بیشتر از سایر نواحی نیازمند پارکینگ هستند را شناسایی نمود.

واژه‌های کلیدی: مکانیابی، پارکینگ شهری، مدل AHP، سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)، شهر کرمانشاه

۱- مقدمه

افزایش جمعیت و رشد شتابان شهرنشینی در دهه‌های گذشته آثار سوئی را به دنبال داشته است که از آن جمله می‌توان به توسعه کالبدی ناموزون شهرها، ایجاد محلات حاشیه‌ای، فقر و افت استانداردهای زندگی، کمبود مراکز خدماتی و نهایتاً نابرابری در برخورداری از امکانات اشاره نمود [۱].

در حال حاضر مکانیابی پارکینگ محله‌ای به صورت سنتی و با در نظر گرفتن تعداد کمی از پارامترهای مؤثر، از جمله قیمت زمین و مشکل آزاد سازی زمین صورت می‌گیرد که این امر باعث عدم کارایی مناسب پارکینگ می‌شود [۲]. از اینرو لازم است در مکانیابی بهینه پارکینگ‌ها از سیستم‌های جدیدی که توانایی تجزیه و تحلیل تعداد زیادی از پارامترها را به صورت هم‌زمان دارند استفاده شود [۳]. یکی از این سیستم‌ها، سیستم اطلاعات جغرافیایی GIS است. GIS به طور ساده یعنی روی هم گذاری لایه‌های اطلاعاتی مربوط به یک مکان معین به منظور درک بهتر ویژگی‌های آن مکان و ارتباط بین پدیده‌های آن [۴]. مکانیابی مراکز خدمات شهری یکی از کاربردهای GIS در مدیریت شهری است [۳] که می‌توان از توانایی‌های آن در مکانیابی کاربری پارکینگ استفاده نمود.